

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 115/13
Λουξεμβούργο, 26 Σεπτεμβρίου 2013

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα στην υπόθεση C-167/12
CD κατά ST

Κατά την άποψη της γενικής εισαγγελέα Kokott, στην περίπτωση της νόμιμης παρένθετης μητρότητας αμφότερες οι μητέρες δικαιούνται άδεια μητρότητας

Η άδεια μητρότητας 14 τουλάχιστον εβδομάδων δεν διπλασιάζεται, αλλά κατανέμεται μεταξύ των δύο μητέρων και πρέπει, για κάθε μία από αυτές, να ανέρχεται σε δύο τουλάχιστον εβδομάδες

Η παρένθετη μητρότητα¹ δεν ρυθμίζεται κατά τρόπο ενιαίο στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ενώ σε πολλά κράτη μέλη απαγορεύεται, στο Ηνωμένο Βασίλειο επιτρέπεται υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Εντούτοις δεν υφίσταται στο Ηνωμένο Βασίλειο ειδική ρύθμιση σχετικά με την άδεια μητρότητας για τη γυναίκα που αναλαμβάνει μετά τον τοκετό τη γονική μέριμνα (μητέρα που αναλαμβάνει τη μέριμνα του τέκνου).

Η C.D. και ο σύντροφός της, που κατοικούν στο Ηνωμένο Βασίλειο, εκπλήρωσαν την επιθυμία τους να τεκνοποιήσουν με τη βοήθεια κυοφόρου μητέρας. Για τη δημιουργία του εμβρύου χρησιμοποιήθηκε το σπέρμα του συντρόφου της, αλλά ωάριο μη προερχόμενο από τη C. D. Η C. D. άρχισε να φροντίζει ως μητέρα και να θηλάζει το τέκνο μία ώρα μετά τον τοκετό. Λίγους μήνες μετά τον τοκετό, με απόφαση βρετανικού δικαστηρίου η C. D. και ο σύντροφός της απέκτησαν, με τη συγκατάθεση της κυοφόρου μητέρας, πλήρως και οριστικώς τη γονική μέριμνα του τέκνου, σύμφωνα με τη βρετανική νομοθετική ρύθμιση περί παρένθετης μητρότητας.

Λόγω του ότι ο υπαγόμενος στον δημόσιο τομέα εργοδότης της υποστήριζε ότι η C.D. δεν είχε κατά νόμο δικαίωμα λήψεως άδειας μητρότητας ή υιοθεσίας μετ' αποδοχών, διότι δεν είχε γεννήσει ούτε υιοθετήσει τέκνο, η C.D. άσκησε αγωγή ενώπιον βρετανικού δικαστηρίου. Το εν λόγω βρετανικό δικαστήριο υπέβαλε στο Δικαστήριο της ΕΕ το ερώτημα κατά πόσον, σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης², μια γυναίκα δικαιούται άδεια μητρότητας μετ' αποδοχών ακόμη και όταν δεν γέννησε το τέκνο η ίδια, αλλά κυοφόρος μητέρα.

Κατά την άποψη της γενικής εισαγγελέα Juliane Kokott, η μητέρα που ανέλαβε τη μέριμνα τέκνου το οποίο απέκτησε βάσει συμφωνίας παρένθετης μητρότητας έχει, μετά τη γέννηση του τέκνου, σε κάθε περίπτωση δικαίωμα λήψεως της προβλεπόμενης από το δίκαιο της Ένωσης άδειας μητρότητας, εφόσον λαμβάνει υπό την προστασία της το τέκνο μετά τον τοκετό, εφόσον η παρένθετη μητρότητα επιτρέπεται στο οικείο κράτος μέλος και πληρούνται οι προβλεπόμενες συναφώς από την εθνική νομοθεσία προϋποθέσεις. Αυτό ισχύει έστω και αν η μητέρα που ανέλαβε τη μέριμνα του τέκνου δεν το θηλάζει όντως μετά τον τοκετό. Η άδεια μητρότητας που έχει λάβει η κυοφόρος μητέρα πρέπει να συνυπολογιστεί, η άδεια μητρότητας της μητέρας που ανέλαβε τη μέριμνα του τέκνου πρέπει όμως να ανέρχεται τουλάχιστον σε 2 εβδομάδες.

¹ Από την σκοπιά της ιατρικής της υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, η παρένθετη μητρότητα αρχίζει με τεχνητή γονιμοποίηση της κυοφόρου μητέρας ή μεταφορά εμβρύου σε αυτή. Στη συνέχεια η κυοφόρος μητέρα κυοφορεί και γεννά το τέκνο. Γενετικώς το τέκνο μπορεί είτε να προέρχεται από τους γονείς οι οποίοι μετά τον τοκετό αναλαμβάνουν τη γονική του μέριμνα (γονείς που ανέλαβαν τη μέριμνα του τέκνου), είτε από τον πατέρα και την κυοφόρο μητέρα ή από αυτόν και τρίτη γυναίκα.

² Ιδίως σύμφωνα με την οδηγία 92/85/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 19ης Οκτωβρίου 1992 σχετικά με την εφαρμογή μέτρων που αποβλέπουν στη βελτίωση της υγείας και της ασφάλειας κατά την εργασία των εγκύων, λεχώνων και γαλουχουσών εργαζομένων, ΕΕ L 348, σ. 1.

Πράγματι, κατά τη θέσπιση των ρυθμίσεων σχετικά με την άδεια μητρότητας, το έτος 1992, ο νομοθέτης της Ένωσης έλαβε υπόψη μόνον την συνήθη περίπτωση της βιολογικής μητρότητας και προφανώς δεν προβληματίστηκε σχετικά με το φαινόμενο της παρένθετης μητρότητας που δεν ήταν, την εποχή εκείνη, διαδεδομένο. Ο απορρέων όμως από τα θεμελιώδη δικαιώματα προστατευτικός **σκοπός της άδειας μητρότητας** επιβάλλει και την προστασία της μητέρας που ανέλαβε τη μέριμνα τέκνου, και μάλιστα ανεξαρτήτως του κατά πόσον θηλάζει το τέκνο.³ Πράγματι, η εν λόγω άδεια μετ' αποδοχών δεν αποσκοπεί μόνον στην προστασία της εργαζομένης κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης, της λοχείας ή της γαλουχίας, αλλά πρέπει να **εξασφαλίζει και την αδιατάρακτη ανάπτυξη της σχέσεως μητέρας – τέκνου**.

Σε κάθε περίπτωση, όταν το κράτος μέλος αναγνωρίζει στη συγκεκριμένη περίπτωση τη νομική σχέση του τέκνου με τη μητέρα που ανέλαβε τη μέριμνά του, επιβάλλεται η εφαρμογή των διατάξεων του δικαίου της Ένωσης σχετικά με την άδεια μητρότητας σε μητέρες που ανέλαβαν τη μέριμνα του τέκνου παίρνοντας αμέσως μετά τον τοκετό τη θέση της κυοφόρου μητέρας.

Όσον αφορά τη διάρκεια της άδειας μητρότητας, η γενική εισαγγελέας Kokott υποστηρίζει την άποψη ότι η ιδέα της παρένθετης μητρότητας **δεν θα μπορούσε να οδηγήσει σε διπλασιασμό του δικαιώματος ελάχιστης άδειας 14 εβδομάδων**. Αντιθέτως, στην άδεια μητρότητας θα έπρεπε να αντικατοπτρίζεται η κατανομή ρόλων που επέλεξαν οι ενδιαφερόμενες γυναίκες. Κατά συνέπεια, η μητέρα που ανέλαβε τη μέριμνα του τέκνου πρέπει να συνυπολογίσει την άδεια που έχει ήδη λάβει η κυοφόρος μητέρα και το αντίστροφο. **Σε αμφότερες τις μητέρες πρέπει όμως να χορηγείται η υποχρεωτική άδεια μητρότητας δύο τουλάχιστον εβδομάδων** χωρίς σύντμηση και σε όλη της την έκταση. Όσον αφορά αυτές τις δύο εβδομάδες, η ρύθμιση του δικαίου της Ένωσης, με τη μορφή οδηγίας είναι αρκούντως ακριβής, ώστε αναπτύσσει άμεσο αποτέλεσμα στα κράτη μέλη.

Κατά την κατανομή των υπόλοιπων 10 τουλάχιστον εβδομάδων πρέπει να λαμβάνεται δεόντως υπόψη η προστασία της εγκύου ή της λεχώνας και το συμφέρον του τέκνου. Εάν οι γυναίκες δεν μπορούν να συμφωνήσουν, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι αξιολογήσεις του εθνικού δικαίου. Σε περίπτωση συμφωνίας, θα μπορούσε και το δικαίωμα επί της υπόλοιπης άδειας να προσδιοριστεί με επαρκή ακρίβεια, ώστε να γίνει δεκτό ότι και στο μέτρο αυτό η ρύθμιση του δικαίου της Ένωσης αναπτύσσει άμεσο αποτέλεσμα.

Κατά τα λοιπά η γενική εισαγγελέας Kokott υποστηρίζει την άποψη ότι η αρχή των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισεως ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης⁴ δεν τυγχάνει εφαρμογής εν προκειμένω και, συνεπώς, δεν ασκεί επιρροή στην υπό κρίση υπόθεση.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) των προτάσεων δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα CURIA κατά την ημερομηνία αναπτύξεώς τους

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

³ Η μητέρα που ανέλαβε τη μέριμνα τέκνου και το θηλάζει βρίσκεται σε κατάσταση που αντιστοιχεί προς αυτή της φυσικής μητέρας που θηλάζει και πρέπει, ήδη για τον λόγο αυτό, ως «γαλουχούσα εργαζομένη» κατά την έννοια της οδηγίας να απολαύει της προστασίας που αυτή προβλέπει.

⁴ Όπως συγκεκριμενοποιείται με την οδηγία 2006/54/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2006, για την εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης, ΕΕ. L 204, σ. 23.